

Misligheter og internkontroll

Økonomiforum hos Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Alta og Tromsø, september 2019

Ved Tove Kronstad Sundstrøm

Vi skaper trygghet

Presentasjon – CV

- **KomRev NORD**
 - Finansiell revisor (nov 2018 -)
- **Ingebrigtsen Kjøtt**
 - Daglig leder (okt 2015 – jul 2018)
- **Management for hire**
 - Bakehuset Nord-Norge (okt 2014 – okt 2015)
 - Nordkraft (okt 2014 – okt 2015)
- **Formuesforvaltning**
 - Forvalter (okt 2013-okt 2014)
- **Nord Kapitalforvaltning**
 - CFO (okt 2012 – okt 2013)
- **PWC**
 - Finansiell revisor (okt 2010 – okt 2012)
- **Arthur Andersen/EY (Oslo og Tromsø)**
 - Finansiell revisor (aug 1994 – okt 2010)
 - Internrevisjon (aug 2004-okt 2010)

**Tove Kronstad
Sundstrøm**

Statsautorisert revisor

77 60 05 08

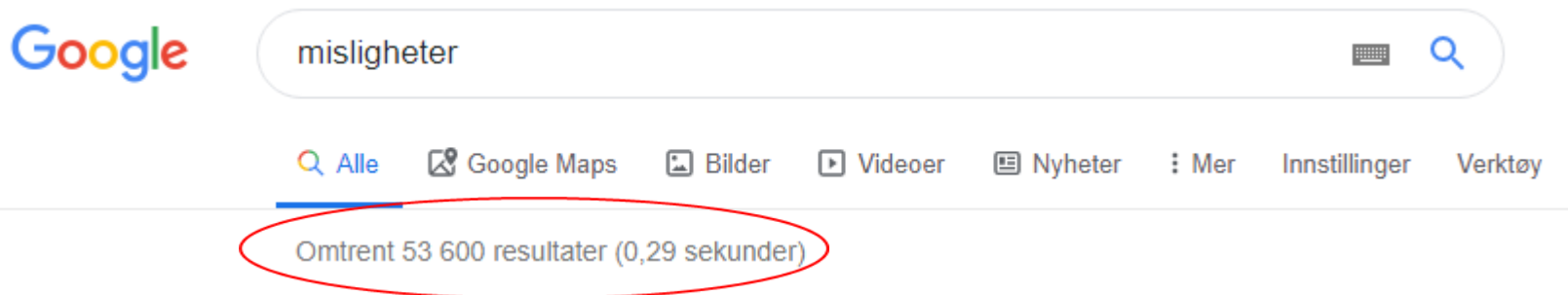
91 79 76 57

tk@komrevnord.no

Agenda

- Bakgrunn for tema
- Eksempel
 - Lokale
 - Nasjonale
 - Internasjonale
- Lover og forskrifter
 - Internkontroll
 - Revisjon

Misligheter – et aktuelt tema!

Misligheter | KPMG | home.kpmg

[Annonse](#) www.home.kpmg/Gransking ▾ 04063

KPMG bistår bedrifter med å håndtere risiko knyttet til korrupsjon. Økonomitjenester. Gransking. Revisjon. Regnskapstjenester. Cybersikkerhet. Risikotjenester. Årsoppgjør. Skatt og avgift. Management Consulting. Advokattjenester. Tjenester: Revisjon, Skatt, Avgift.

📍 Stakkevollvegen 41, Tromsø - Åpen i dag - 08:00–16:00 ▾

Revisjon fra Deloitte | Forbedret revisjonskvalitet | deloitte.com

[Annonse](#) www.deloitte.com/revisjon ▾

Vi kombinerer våre dyktigste revisorer med den nyeste teknologien. Resultatet er forbedret revisjonskvalitet og større verdiskapning for alle våre klienter.

Manglende økonomisk styring åpner for misligheter - Magma

<https://www.magma.no/manglende-okonomisk-styring-apner-for-misligheter> ▾

Hvordan står det til med risikoerkjennelsen i norske selskap? Når det kommer til risiko for økonomiske **misligheter**, lever mange selskap fortsatt i den naive troen ...

[PDF] God praksis for å hindre eksterne misligheter - NKRF

https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Diverse_pdf-er/NKRF-god-praksis ▾

eksterne **misligheter**. November 2005. Et notat fra FEEs Public Sector Committee (FEEs komité for offentlig sektor). Oversatt til norsk i regi av NKRF med bistand ...

Forebygging av økonomiske misligheter - EY - Norway

<https://www.ey.com/assurance/fraud-investigation-dispute-services> ▾

Forebygging av økonomiske **misligheter**. Vi har utviklet et anti-mislighetsprogram som kan tilpasses den enkelte virksomhets behov, herunder kan vi bistå blant ...

Rapport om økonomiske misligheter per 31. desember 2018 ...

https://www.regjeringen.no/dokumenter/misligheter_181231 ▾

16. jan. 2019 - Siden 2007 til utgangen av desember 2018 har Sentral kontrollenhet registrert

misligheter

🔍 Alle 📍 Google Maps 🖼 Bilder 📺 Videoer 📰 Nyheter ⋮ Mer ⚙ Innstillinger 🔧 Verktøy

Omtrent 1 450 resultater (0,19 sekunder)

Lederen av Frankrikes nasjonalforsamling tiltalt i økonomisk

Aftenposten - For 3 timer siden

... som tilhører president Emmanuel Macrons parti Republikken på vei (LREM), ble natt til torsdag tiltalt for økonomiske **misligheter**. Som sjef i et ...

Fransk toppolitiker tiltalt for økonomisk kriminalitet

Dagens Næringsliv - For 4 timer siden

[Se alle](#)

Dette skjedde i natt

Nettavisen - For 2 timer siden

... er satt under tiltale for økonomiske **misligheter**. Som sjef i et forsikringselskap der president Emmanuel Macron var sjef i 2011, skal Ferrand ...

Dette skjedde natt til 12. september

NRK - For 4 timer siden

Presidenten i den franske nasjonalforsamlingen, Richard Ferrand, er satt under tiltale for økonomiske **misligheter**. Som sjef i et ...

Aftenbladet.no

Slår sammen etater etter varslar om brudd på arbeidsmiljøloven

Aftenposten - 30. aug. 2019

Byrådet har bestemt seg for å slå sammen etatene som håndterer Oslos avfall. Dette skjer i påvente av en granskningsrapport om **misligheter** i ...

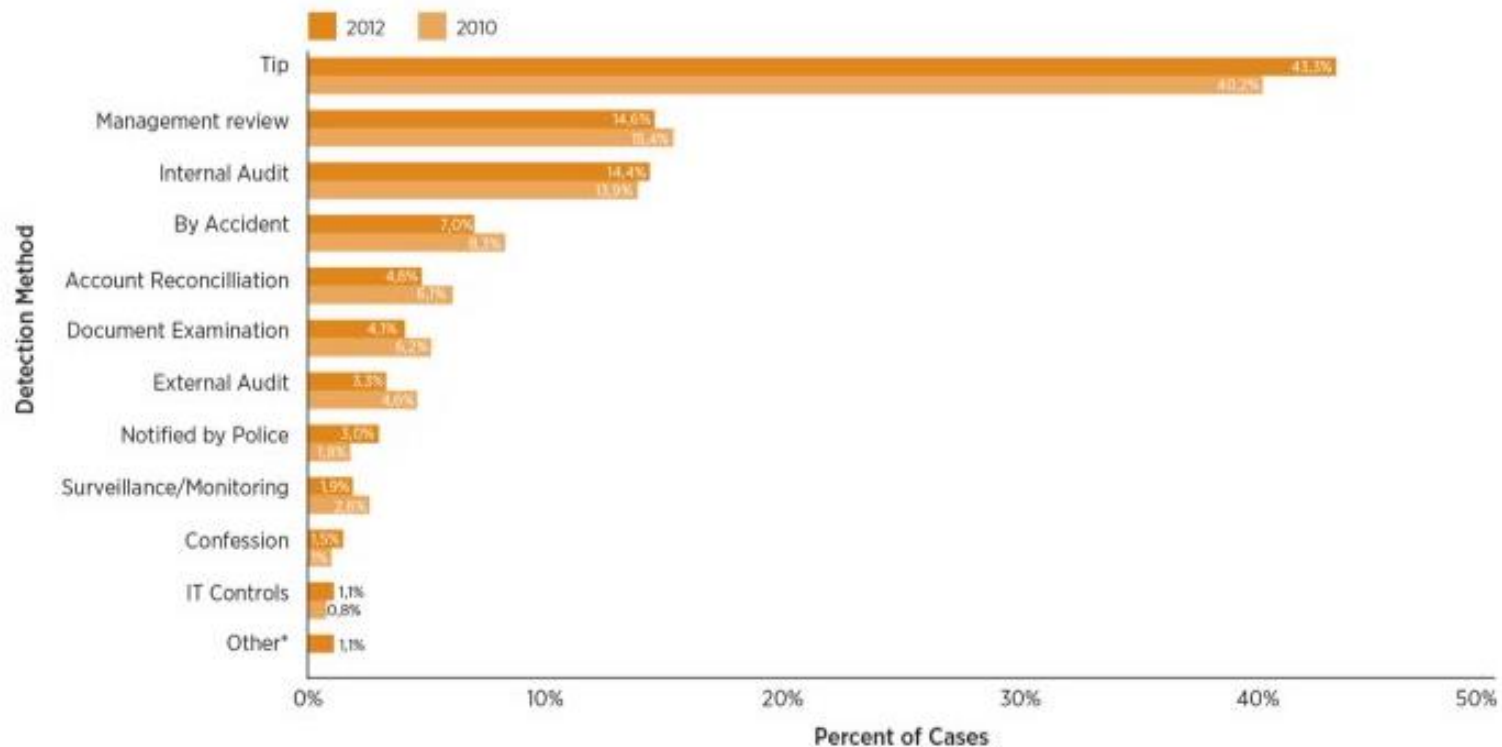
Finsk innkjøps-korrupsjon skal bekjempes med kompetanse ...

Anbud365 - 29. aug. 2019

Med økt kunnskap, styrket internkontroll og økt transparens ønsker finske myndigheter nå å bekjempe økonomiske **misligheter** i forbindelse ...

Hvordan avdekkes saker

Figur 1 Association of Certified Fraud Examiners 2012

Figur hentet fra artikkel i Magma 6/2013 av Linn Hege Aune, hentet fra en internasjonal undersøkelse utført av ACFE

Eksempler aktualiserer temaet

- Lokale
 - Dreis (Tromsø kommune)
 - Flyktningetjenesten (Tromsø kommune)
 - Kraft og Kultur (Troms Kraft / Tromsø kommune / Troms Fylkeskommune)
 - Festspillene i Harstad
- Nasjonale
 - Finance Credit (KPMG)
 - Sponsorservice (EY)
 - Kraft & Kultur / Troms Kraft (PWC)
 - E-Co Energi (EY)
- Internasjonale
 - Enron (Arthur Andersen)
 - Worldcom (Arthur Andersen)

Selskap/Enhet	Tap	Eierskap	Revisor	Årstall	Erstatning fra revisor
Kraft og Kultur	1,7 mrd	Tromsø kommune (40 %)/Troms Fylkeskommune (60 %)	PWC og GT	2011	200 mill
Sponsorservice ASA	455 mill	Børsnotert	EY	2003	135 mill
Finance Credit	1,5 mrd	Børsnotert	KPMG	2002	350 mill
Enron	74 mrd dollar	Børsnotert	Arthur Andersen	2002	AA "konkurs"
E-CO Energi	Ukjent	Oslo kommune (100 %)	EY	2008	Nei

Saker som har berørt meg

- Ansatt i et stort rederi (1994)
 - Underslag kasse
- Økonomisjef i en avis (1997)
 - Underslag bank
- Enron (2001)
 - Som ansatt i Arthur Andersen
- Kraft & Kultur i Troms Kraft (2011)
 - Som ansatt i PWC og med på revisjonsteamet for Troms Kraft
- Flyktingetjenesten og NAV (2018)
 - Som revisor i KomRev NORD ifm oppfølging av nye rutiner
- Dreis (2019)
 - Som revisor i KomRev NORD ifm oppfølging av pågående sak

Deloitte still world's number one firm | ICAEW Economics
economia.icaew.com

DEKK OG FELG: Disse hjulene står på den privateide HiAcen i Tromsø. Dekk og felger er identiske med dem som ble kjøpt inn av kommunen en måned tidligere. Han betalte rett til kommunen.

FOTO: ØYSTEIN BARTH-HEYERDAHL

Betalingen gikk til hans EGEN KONTO

ALVORLIG SAK: Administrasjonssjef i Tromsø kommune, Britt Elin Steinveg, tar saken på alvor.

SIDE 16, 17 OG 18

Revisjonsgruppe etablert – KRN er med

NYHEIER

SIDE 14 | ONSDAG 26. JUNI 2013

Slik skal administrasjonssjefen KOMME TIL BUNNS I DREIS-SAKEN

Hvem begår økonomisk kriminalitet?

- Menn
- Alder 40-65 år
- Ansatt i lederstilling
- Store fullmakter
- Ressurssterk
- Trivelig og omgjengelig
- Personlig vinning er motivet
- Stort personlig forbruk

Fellestrekk i sakene som jeg kjenner

- Svak internkontroll, fordi det muliggjør
 - Underslag av kontanter
 - Private kostnader betales av foretaket
 - Tyveri og/eller salg av foretakets eiendeler
 - Bruk av virksomhetens lokaler/eiendeler i egen virksomhet
 - Fiktiv fakturering/overfakturering av kommunen/virksomheten
- Hva var svakhetene ved internkontrollen
 - Manglende arbeidsdeling
 - Anviser
 - Gjør en mangelfull kontroll
 - Stoler på attestant
 - Kjenner ikke enheten og klarer ikke å benytte avdekke forhold gjennom økonomiske analyser
 - Budsjettet er for lite nøyaktig og kan ikke benyttes som er styringsverktøy
 - Oppdager ikke private kostnader som belastes enheten
 - Oppdager ikke inntekter som mangler som er underslått
 - Vekst og stadig endring av virksomheten
 - Vanskelig å utarbeide budsjett og derfor vanskelig å avdekke mislighetene

Økokrims trusselvurdering 2018

- Korrupsjonsrisikoen knyttet til lokal forvaltning, ikke minst kommunal plan- og byggesaksbehandling, har blitt klarere.
- Dette kan bidra til annen kriminalitet, også arbeidslivskriminalitet

Mislighetssaker i kommuner

- Undervisningsbygg-saken
- Vannverks-saken
- Plan- og bygningsetat-saken
- Bærum kommune-saken
- Prosjektleder i Undervisningsbygg
- Rådmann-saken
- Byggesøknads-saken
- NAV-saken
- Undervisningstjeneste-saken
- Unibuss-saken
- Byggesøknader i Drammen-saken
- *Nannestad kommune*
- *Boligbygg Oslo KF*

Korrupsjonsdommer
i Norge
2003-2018

UTGITT AV TRANSPARENCY INTERNATIONAL NORGE 2019

Festspillene i Nord-Norge svindlet for 770.000 kroner

Festspillene ble lurt trill rundt med falske epostadresser. Pengene havnet i Tyrkia og England.

Jens Johan Hjort, styreleder, og festspilldirektør Maria Utsi, forklarer hva som skjedde da festivalen ble svindlet for 770.000 kroner.

FOTO: MARTIN MORTENSEN / NRK

Rune N. Andreassen
@RuneN
Journalist

Martin Mortensen
Journalist

Publisert 19. sep. 2017 kl. 11:50
Oppdatert 19. sep. 2017 kl. 12:21

Artikkelen er
mer enn to år
gammel.

E-CO 2008 Spekulasjonsskandale

Må gå etter spekulasjonsskandale

En betrodd medarbeider i Oslo-baserte E-CO Energi spekulerte i finansielle instrumenter uten lov. **Konsernsjefen går på dagen.**

Opprørt over E-CO-skandale

Politikere i Oslo bystyre er opprørt over skandalen i det kommunalt eide energiselskapet E-CO Energi.

Toppsjefen i det kommunale kraftselskapet E-co må gå fra jobben etter brudd på interne risiko-rutiner. Foto: Marte Høgenhaug (NA24)

Toppsjef må forlate milliarderselskap

Administrerende direktør fratrer

05.12.08

Pressemelding 11/08

Administrerende direktør i E-CO Energi Hans Erik Horn fratrådte sin stilling i selskapet fredag 5. desember. Bakgrunnen er at det er avdekket svakheter i konsernets interne kontrollrutiner knyttet til handel med finansielle instrumenter.

– Hans Erik Horn har vært ansatt i konsernet i 15 år, hvorav de siste syv som administrerende direktør. Han har på en meget god måte bidratt til å utvikle selskapet til en rendyrket vannkraftprodusent gjennom en tid med betydelig vekst og store endringer i rammevilkårene for kraftproduksjon. Selskapet har under hans ledelse levert svært gode resultater. Styret ønsker å takke ham for den innsatsen han har lagt ned for E-CO gjennom disse årene, sier styreleder Tore Olaf Rimmereid.

En medarbeider har sagt opp sin stilling etter at det ble avdekket handel med finansielle instrumenter som går ut over de fullmakter styret har gitt. Disposisjonene er ikke av en slik størrelsesorden at de kan påvirke konsernets finansielle stilling, men det er avdekket svakheter i konsernets rutiner for håndtering av slike handler.

– Da avviket ble oppdaget ble styret umiddelbart orientert av administrerende direktør og det ble igangsatt en full intern gjennomgang. De faktiske forhold er fastslått, og det er allerede truffet tiltak for å begrense den skaden handelen potensielt kan påføre E-CO. Det er påvist svakheter ved internkontrollrutinene, og styret har derfor initiert en full gjennomgang av alle risiki i konsernet, sier Rimmereid.

Styret har konstituert viseadministrerende direktør Odd Øygarden som ny administrerende direktør inn videre. Øygarden tiltrådte i jobben fredag morgen. Som en følge av de avdekkete svakheter var det en naturlig konsekvens at E-COs direktør for Økonomi, finans og risikokontroll, Ragnar Sjøegaard har fått andre arbeidsoppgaver. Egil Skæien er konstituert som ny direktør for Økonomi, finans og risikokontroll inntil videre. – Nå har vi avklart ansvaret for det som ligger bak oss, og dette har fått konsekvenser for de involverte. Nå ser jeg frem til å jobbe sammen med våre kompetente ansatte for å få på plass rutine og systemer som forhindrer slike uheldige hendelser i fremtiden, sier Øygarden.

NA GERT OVE MOLLESTAD
Tips meg

EVEN LANDRE
Tips meg

Publisert 05.12.08 16:13

Del på Facebook Twitter LinkedIn Print

Ansatt handlet utenfor sine fullmakter. Nå må toppsjefen gå fra kommunalt selskap.

annonse:

Meld flytting
på delphi.no

DELPHI NORDEN
776% (11,1% p.a.)

Sponsor Service – Revisjonsfirma saksøkt og revisor dømt

Domfellelse i Sponsor Service saken

Tidligere administrerende direktør i Sponsor Service ASA, Terje Bogen, er i Agder lagmannsrett domfelt for flere grove bedragerier, regnskapsmanipulasjon, investorbedrageri og aksjelovbrudd til fengsel i 4,5 år, samt inndragning av cirka 600 000 kroner. Dermed er tingrettsdommen fra 2006 opprettholdt.

Publisert 24. august 2012

Lagmannsretten fant det bevist at selskapets regnskaper var ulovlige og grovt misvisende og at disse ble brukt til å forlede Nordea til blant annet urettmessig å innvilge et låneengasjement på 330 millioner kroner samt benyttet til å bedra en rekke garantister for flere titalls millioner.

Retten fant det videre bevist at Bogen ikke bare var kjent med regnskapsfeilene, men at han i betydelig grad var initiativtaker til ulovlige inntektsføringer, samt at han i sterk grad bidro til at Nordea ble brakt i villfarelse vedrørende selskapets reelle økonomiske stilling.

Nordea saksøker revisorfirma

Storbanken Nordea går til søksmål mot det flernasjonale revisorselskapet Ernst Young etter Sponsor Service- konkursen, etter det NRK erfarer.

Bakgrunnen er at Nordea tapte om lag 200 millioner kroner på konkursen i Sponsor Service, der Ernst Young var revisor.

Revisorfirmaet har tidligere fått kritikk fra Kredittilsynet for å ha gjort en dårlig jobb i Sponsor Service.

Kilde: NRK

Publisert 18. juni 2004
Oppdatert 18. juni 2004

Sponsor Service-revisor dømt

Revisoren som var ansvarlig for regnskapene til Sponsor Service er dømt til 30 dagers betinget fengsel.

Revisoren var ansvarlig for revisjonen av regnskapene i Sponsor Service 2000 og 2001.

Selskapet hadde manipulert regnskapet slik at de viste for gode tall, uten at revisor reagerte, skriver Økokrim i en pressemelding.

Både ansvarlig revisor og en medarbeider ble tiltalt for overtredelse av revisorloven og regnskapsloven.

Revisoren ble i Oslo tingrett dømt for uaktsom overtredelse av revisorloven, men frifunnet for brudd på regnskapsloven.

Medarbeideren ble tidligere i år dømt til 60 dagers fengsel, hvorav 21 dager var ubetinget, for grov uaktsom overtredelse av regnskapsloven. Men også medarbeideren ble frifunnet for brudd på regnskapsloven.

Johan B Sættem
@johansættem

Kilde: Økokrim

Publisert 10. juni 2009

Artikkelen er
flere år
gammel.

Kraft & Kultur 2011. Mistanke om regnskapsjuks og overvurdering av inntektene med 1,5 milliard

Fikk slettet lån

Troms Kraft ga Kraft & Kultur 90 mill. svenske kroner i 2009. Omgjorde lån til egenkapital

Eierne har ikke fått utbetalt utbytte av Kraft & Kultur AB. Tvert imot valgte Troms Kraft å omgjøre et langsiktig lån på 90 millioner til egenkapital i den svenske investeringen sin i 2009.

Tekst: Linda Vaeng Sæbøe
linda.vaeng.saeboe@nordlys.no

Tekst: Tone Jensen
tone.jensen@nordlys.no

Når Troms Kraft sier den svenske satsingen Kraft & Kultur AB har vært en suksess, så er det kun topp-linjen de har snakket om. For bunn-linjen er ingen suksess som sådan. Og lønnsomheten kan virke å være lavere enn for konkurrerende selskap, sier Henning Solild, førstelektor i regnskap ved Handelshøgskolen i Tromsø.

Han har i helga sett gjennom 2009-regnskapet til Kraft & Kultur AB for Nordlys.

Tidligere skyldte Kraft & Kultur nesten 90 millioner svenske kroner til morselskapet Troms Kraft. Men i 2009 slettet Troms Kraft denne gjelden ved å gjøre den om til egenkapital i Kraft & Kultur. Dermed ble det svenske selskapet fri for langsiktig rentebærende gjeld. Lånet fikk Kraft & Kultur opprinnelig fra Troms Kraft i 2007 og skulle være et avdragsfritt lån over ti år.

Regnskapet for 2009 sier noe om de utfordringene dette selskapet sto overfor ved inngangen av 2010. Da hadde altså selskapet 475 millioner kroner i kundefordringer og en milliard kroner i det som betegnes som oppjente ikke-fakturerte inntekter. Totale kortsiktige fordringer er derfor nærmere 1,5 milliarder svenske kroner.

Negativ trend

Når en ser på 2008-regnskapet utgjorde de kortsiktige fordringene 58 prosent av inntektene dette året. I 2009 utgjorde de kortsiktige fordringene 96 prosent av omsetningen. Uten at jeg kjenner bransjen spesielt godt, så er de kortsiktige for-

Det blir ekstern gransking av Kraft & Kultur

Kraft & Kultur-direktør kjøpte stort fra brorens selskaper

Publisert: 30.11.2011 - 08:18 Oppdatert: 30.11.2011 - 08:28

Styret i Kraft & Kultur i Sverige har bestemt seg for å starte ekstern gransking av regnskapsavviket.

JAN RIISE PEDERSEN
jan.riise.pedersen@nrk.no

Publisert 30.11.2011 10:45.

[f Del](#) [4](#) [Tweet](#) [5](#) [+1](#) [0](#) [Del/tips](#) [Skriv ut](#)

Tror på manipulasjon

– Manipulasjonen av regnskapene i det svenske datterselskapet til Troms Kraft, Kraft & Kultur kan ha foregått siden 2002, sier konsernsjef Oddbjørn Schei i Troms Kraft og styreleder i Kraft & Kultur i en pressemelding.

Avviket i regnskapene til Kraft & Kultur kan dreie seg om 1,5 milliarder kroner i for mye bokførte inntekter.

Tidligere administrerende direktør Boris Benulic i Kraft & Kultur Foto: Jan Johannessen

Full etterforskning av Kraft & Kultur

Svensk politi starter nå full etterforskning av regnskapsjuket i Kraft & Kultur.

Kjetil Sæter, Dagens Næringsliv, Rune Endresen, Dagens Næringsliv
Publisert: 14.12.2011 - 11:36 Oppdatert: 14.12.2011 - 11:43

Les

Avviser å ha gjort noe kriminelt

Troms Kraft gransker datterselskap

Milliardskandale i Troms Kraft

Siste fra NRK Nordnytt

Finance Credit

WIKIPEDIA
Den frie encyklopedi

Forside
Svaksynthet
Utmerkede artikler
Hjelp
Siste endringer

Prosjekt
Stilmanual
Skriventportal
Underprosjekter
Tinget
Torget
Konkurranse
Notiser
Nybegynner
Tilfeldig side

Wikipedia
Kontakt Wikipedia
Donor
Wikimedia Norge

Verktøy
Lenker hit
Relaterte endringer
Spesialsider
Permanent lenke
Sideinformasjon
Wikidata-element
Siter denne siden

Skriv ut / eksporter
Opprett en bok
Last ned som PDF

Ikke logget inn Brukerdiskusjon Bidrag Opprett konto Logg inn

Artikkel Diskusjon Les Rediger Rediger kilde Vis historikk Søk i Wikipedia

Finance Credit

Fra Wikipedia, den frie encyklopedi

Denne artikkelen **trenger flere referanser for verifikasjon**.

Du kan **forbedre denne artikkelen** ved å legge inn **referanser** til **pålitelige kilder**.

Hvem som helst kan **fjerne** kildeløst materiale **uten forvarsel**, men den foretrukne tilnærmingen er i første omgang å markere de setningene/påstandene som trenger kildebelegg ved å tilføye }} etter påstanden.

2013-12

Finance Credit-konsernet står i sentrum for norgeshistoriens største **bedragerisak**. Den startet da de to hovedmennene bak selskapet, **Torgeir Stensrud** og **Trond Kristoffersen**, ble arrestert og varetaktsfengslet i november **2002**.

Selskapets forretningsidé var å kjøpe **fordringer** og drive **inkasso**. Ved hjelp av regnskaper som ga et feilaktig inntrykk av selskapets inntjening og balanse, skal Finance Credit ha lånt 1,4 milliarder kroner av norske banker, mesteparten fra **Sparebank 1 Gruppen** og **Nordlandsbanken**. En uoversiktlig selskapsstruktur skal ha gjort det vanskelig for banker og revisorer å kontrollere regnskapstallene. Mesteparten av pengene gikk tapt da selskapet gikk konkurs.

Kristoffersen og Stensrud planla å notere selskapet på **børsen i Stockholm**, i et forsøk på å legge selskapets tidligere tap over på fremtidige aksjonærer. Dette skjedde imidlertid aldri, da **Bjørn Olav Jahr**, journalist i **Kapital**, avdekket de faktiske forholdene i Finance Credit etter tips fra tidligere ledere i selskapet. Opprullingen begynte med at han gikk etter kontantstrømmene i selskapet, og så at disse over tid ikke var i nærheten av å stemme med regnskapstallene, altså at det var langt større offisiell inntjening enn innbetalinger.^[1]

Trond Kristoffersen ble i 2003 dømt til ni års fengsel, den lengste fengselsstraffen i noen norsk økonomisk kriminalitetssak. Dommen ble senere gjenopptatt, men Kristoffersen døde før ankesaken ble behandlet. De tidligere dommene ble derfor opphevet (se Høyesteretts dom i Norsk Retstidende 2014 s. 1045) og saken endte derved uten dom fordi straffansvaret faller bort ved siktedes død. Torgeir Stensrud fikk syv års fengsel. I tillegg er det tatt ut tiltale mot fire andre personer i Finance Credit-systemet.

Økokrims påstand om å pålegge **KPMG foretaksstraff** for sterkt mangelfull **revisjon**, ble ikke tatt til følge i **Oslo tingrett** eller **Borgarting lagmannsrett**. **Høyesterett** kom imidlertid til at KPMG kunne straffes og ila selskapet en bot på 5 millioner kroner.^[2] Den ansvarlige **revisor** ble dømt til 30 dager **ubetinget fengsel** i tingretten og anket ikke.

Bok om Finance Credit ble gitt ut av Jahr i 2005.^[3] Videre var avsløringen av Finance Credit grunnlaget for **SKUP-prisen** i 2002.

- Norgeshistoriens største bedragerisak
- Dømt til 7 års fengsel
- Bankene tapte 1,4 mrd
- Ansvarlig partner i KPMG dømt til fengsel
- KPMG forlikte med bankene og betalte 350 mill
- Foretaksstraff for sterkt mangelfull revisjon på 5 mill
- EY fikk oppdraget med å granske denne saken

Enron

WIKIPEDIA
Den frie encyklopedi

Ikke logget inn Brukerdiskusjon Bidrag Opprett konto Logg inn

Artikkel Diskusjon Les Rediger Rediger kilde Vis historikk Søk i Wikipedia

Enron

Fra Wikipedia, den frie encyklopedi

Enron Creditors Recovery Corporation (tidligere **Enron Corporation**) var et amerikansk energiselskap med hovedkontor i Houston, Texas. Før konkursen sent i 2001, hadde Enron omtrent 21 000 ansatte, og var et av verdens ledende elektrisitet-, naturgass-, papir- og kommunikasjonsselskaper, med en påstått omsetning på 111 milliarder dollar i 2000.^[1] *Fortune* kalte Enron for «Amerikas mest innovative selskap» seks år på rad. Det oppnådde *vanære mot slutten av 2001*, da det ble avdekket at selskapets bokførte finansielle situasjon hadde blitt oppnådd ved hjelp av institusjonalisert, systematisk og kreativt planlagt regnskapssvindel. Enron har i ettertid blitt kjent som et symbol på bedrageri og korrupsjon i næringslivet.

Se også [rediger | rediger kilde]

- Enron-skandalen

Referanser [rediger | rediger kilde]

- ↑ Independent Lens Enron: The smartest guys in the room. Enron Timeline.

Org.form	aksjeselskap
Etablert	1985
Opphørt	2001
Hovedkontor	Houston
Grunnlegger(e)	Kenneth Lay
Nettside	http://www.enron.com/

På andre prosjekter

Verktøy

Lenker hit

Relaterte endringer

Spesialsider

Permanent lenke

Sideinformasjon

Wikidata-element

Siter denne siden

- Styret er ansvarlige for at selskapet etablerer god internkontroll og systemer for risikostyring som er hensiktsmessig gitt virksomhetens art og omfang (inkludert selskapets verdigrunnlag og etiske retningslinjer).
- Det bør årlig gjennomføres en gjennomgang av selskapets internkontroll samt viktigste risikoområder.
- Årsrapporten bør angi hvordan selskapet gjennom internt regime for internkontroll samt risikoovervåking reduserer risiko for vesentlige feil i den finansielle rapporteringen.

■ Datidens største konkurs

- 23 mrd dollar i gjeld

■ Fengsel og bøter

- To daglige ledere dømt til henholdsvis 24 og 45 år i fengsel samt bøter på henholdsvis 26 mill dollar og 90 mill dollar for bedrageri
- I tillegg ble Investorkontakt og regnskapssjef dømt til fengsel og bøter med henholdsvis 10 og 7 år samt begge om lag 1 mill dollar i bot
- Totalt 21 personer dømt herunder 4 ansatt i Merrill Lynch

■ Banker måtte betale ut 7,2 mrd til investorer

■ Arthur Andersen nedlagt 2002

- Mistet lisens da de ble dømt for å hindre rettsforfølging ved å makulere relevant revisjonsdokumentasjon
- 85 000 ansatte på verdensbasis
- En av «Big five» revisjonsselskaper i verden

■ Sarbanes-Oxley Act (SOX)

- Resultat av konkurser rundt tusenårsskiftet
- Formålet var å styrke **internkontrollen**
- Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse
 - NUES
 - Ansvarsplassering og internkontroll

Lov og forskrift

- Kommuneloven - Ny (22.06.2018)
- Kapittel 24 **Revisjon**
 - § 24-5 Revisor skal gjennom revisjonen bidra til **å forebygge og avdekke misligheter og feil**
 - § 24-6 Revisor skal se etter om den økonomiske **internkontrollen** er ordnet på en betryggende måte
 - § 24-7 Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med **misligheter**, skal det **straks sendes skriftlig rapportering** til kontrollutvalg med kopi til kommunedirektøren. Når saken er nærmere klarlagt skal det sendes **endelig rapportering** til kontrollutvalg og kommunedirektør
- Kapittel 25 **Internkontroll**
 - § 25-1 Internkontroll i kommuner og fylkeskommuner
 - § 26-1 Rapportering til kommunestyret og fylkesting om internkontroll og statlig tilsyn

Ansvar for internkontrollen

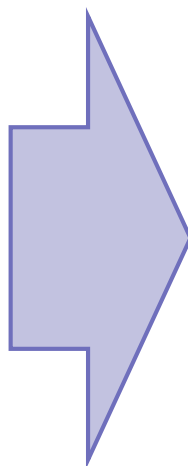
- **Administrasjonssjefen er ansvarlig**
 - Tydeliggjøres i ny kommunelov
- **COSO-modellen for vurdering av internkontroll**
 - Ofte for liten fokus på informasjon/kommunikasjon og «overvåking»

Revisors oppgaver knyttet til misligheter - standardregelverket

Flere revisjonsstandarden som angir hvordan revisor skal forholde seg til misligheter ifm revisjonen;

- ISA 240 Revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper, som også viser til;
 - ISA 315 Identifisering av og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser
 - ISA 330 Revisjonshandlinger for å håndtere anslått risiko

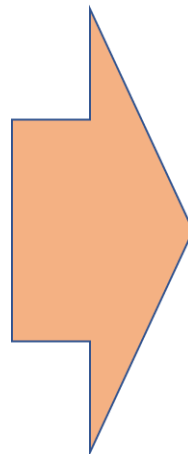
ISA 240 Revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper;

- Gir følgende definisjon på misligheter;
 - «En bevisst handling begått av en eller flere personer som har overordnet ansvar for styring og kontroll, av ansatte eller av andre, som innebærer uredelighet for å oppnå en urettmessig eller ulovlig fordel»
- Samsvarer med Økokrims definisjon

Revisors oppgaver knyttet til misligheter, forts.

ISA 240 - trekk ved misligheter som gir feilinformasjon i regnskapet;

- Feil (ubeviste) pga
 - Slurv eller
 - Manglende kompetanse
- Misligheter
 - Uredelig regnskapsrapportering
 - Underslag av eiendeler
- Ansvar for å forebygge og avdekke misligheter
 - Ledelsen har ansvaret
 - Vurderes gjennom; Bedriftskultur, ærlighet og etisk adferd, aktivt tilsyn med mulighet for å overstyre kontroller, utøve utilbørlig innflytelse for å påvirke resultat mv
- Revisors rolle
 - Skaffe seg betryggende sikkerhet for at regnskapet sett under ett ikke inneholder vesentlig feilinformasjon hverken som følge av misligheter eller feil

Årsregnskap 2018

Versjon 15. februar 2019

 Tromsø kommune

Årsregnskap 2017

Versjon 25.april 2018

ÅRSMELDING 2017

 Tromsø kommune

Sjefens betalt rapport
og Revisors rapport

Revisors oppgaver knyttet til misligheter, forts.

Incentiver;

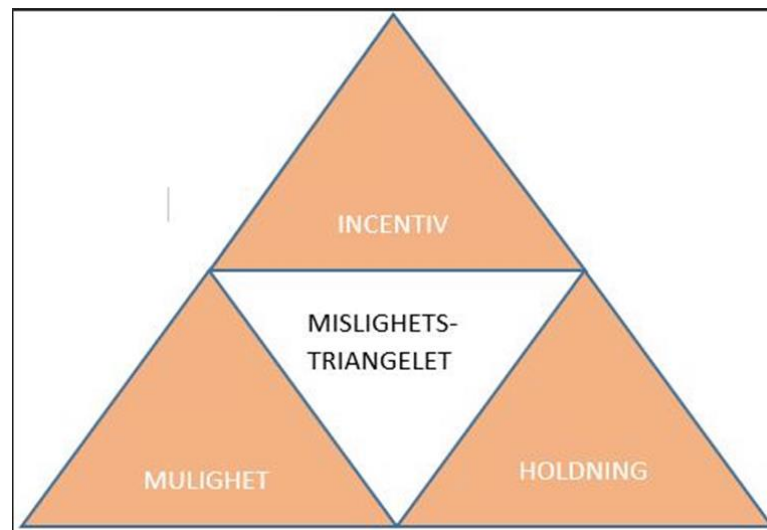
- ✓ Lønnsomhet er truet
- ✓ Ledelsen er under press fra tredjepart som
 - Eiere (verdiutvikling), långivere (covenants mv), børsnotering, omdømme
- ✓ Personlig økonomisk situasjon hos ledelsen
 - Ledelsen har eierandel i enheten, kompensasjon til ledelsen avhenger av resultat, ledelsen har stillet garantier

Muligheter;

- ✓ Transaksjoner med nærstående
- ✓ Sterk stilling og mulighet til å diktere vilkår overfor leverandører eller kunder
- ✓ Stort innslag av estimat ifm regnskapsavleggelsen
- ✓ Ledelsen er preget en eller få personer
- ✓ Tilsynet med de som har kontroll med styring og kontroll fungerer ikke
 - Vanskelig å fastslå hvem som bestemmer, kompleks organisasjon, hyppig skifte av ledelsen
- ✓ Svak internkontroll

Holdninger/rettferdiggjørelse hos ledelsen

- ✓ Verdier, holdninger, moral, uenighet med ledelsen

Revisors oppgaver knyttet til misligheter – info 3/2014 NKRF rev.komite

- Skal bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil
- Ubevisste feil
 - Slurv / manglende kompetanse
- Bevisste feil - Misligheter
 - Uredelig regnskapsrapportering
 - Underslag av eiendeler

Ledelsens ansvar å forebygge og avdekke

Misligheter

- Revisor skal planlegge for å skaffe betryggende sikkerhet for at regnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil
- Det kan ikke forventes at revisor avdekker alle faktiske misligheter
- Forventes dog at revisor identifiserer der det er særskilt risiko for misligheter
 - Her er vurdering av kommunens internkontroll sentral

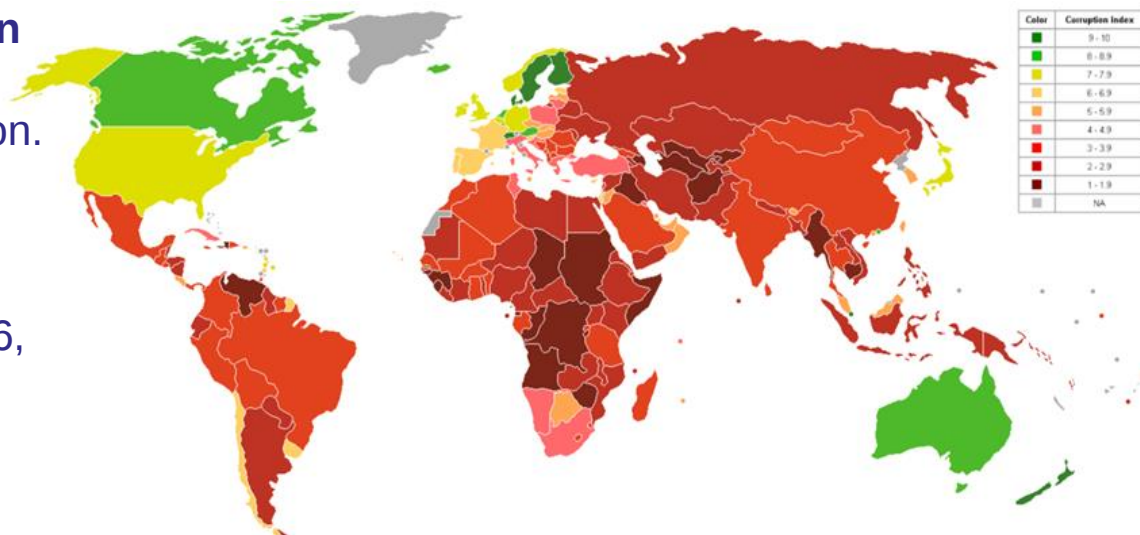
Misligheter

- **Revisjon av årsregnskapet og misligheter knyttet til dette**
 - Vi kartlegger rutiner, vurderer om disse er tilfredsstillende og gjør evt kontroller av disse
 - **Kasse / bank** – vurdere arbeidsdeling
 - **Lønn** – kartlegger systemer og rutiner
 - **Salgsinntekter** – alle inntekter blir bokført
 - **Kjøp av varer og tjenester** – arbeidsdeling/kontroller
 - **Sosiale ytelser** – kartlegger systemer og rutiner
 - **Flyktingetjenesten**
 - Vi var i gang med kartlegging av rutiner da underslaget ble avdekket

Korrupsjonsindeks viser at det er risiko knyttet til korrupsjon i Norge

Korrupsjon i kommunesektoren

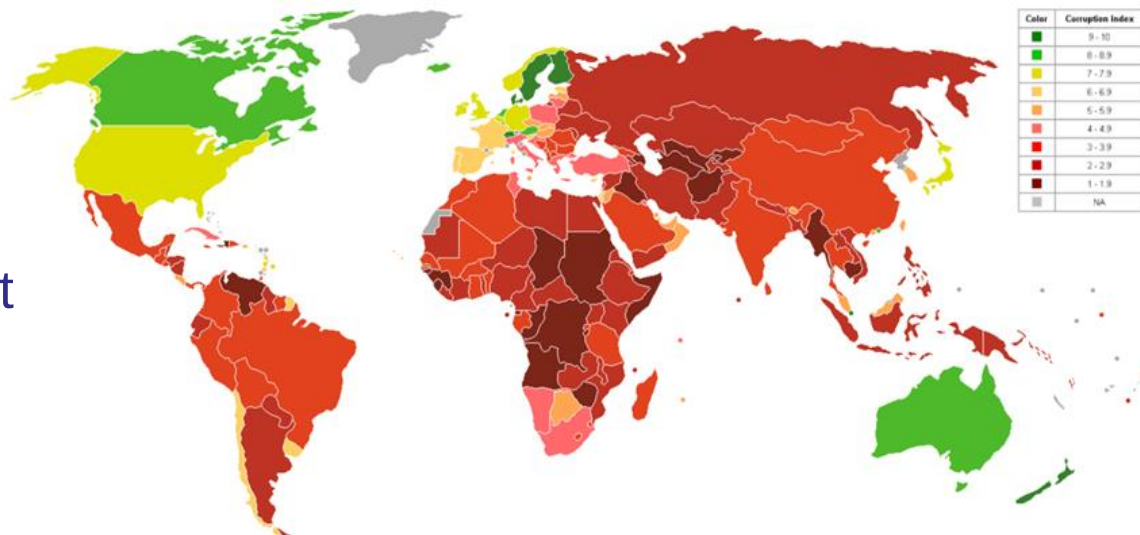
- Mange eksempler på korrupsjon. Noen av de mest kjente er kanskje;
 - Bærum saken (Eiendomsforvaltning, 2006, maleropdrag, 8 personer dømt, samarbeid med leverandører)
 - Undervisningsbygg-saken (2006, anskaffelser)
 - Vannverksaken (Nedre Romerike Vannverk og RA 2 IKS, 2005, daglig leder tappet selskapet og samarbeidet med leverandører)

Korrupsjonsindeks viser at det er risiko knyttet til korrupsjon i Norge

Korrupsjon i kommunesektoren

- Felles for alle;
 - Revisor hadde påpekt svakheter ved **internkontroll** i alle enhetene
 - **Tillitsbasert** styring og manglende dokumentasjon av rutiner og kontroller
 - **Kompetansen** i styret/ledelsen

DREIS vant nasjonal pris

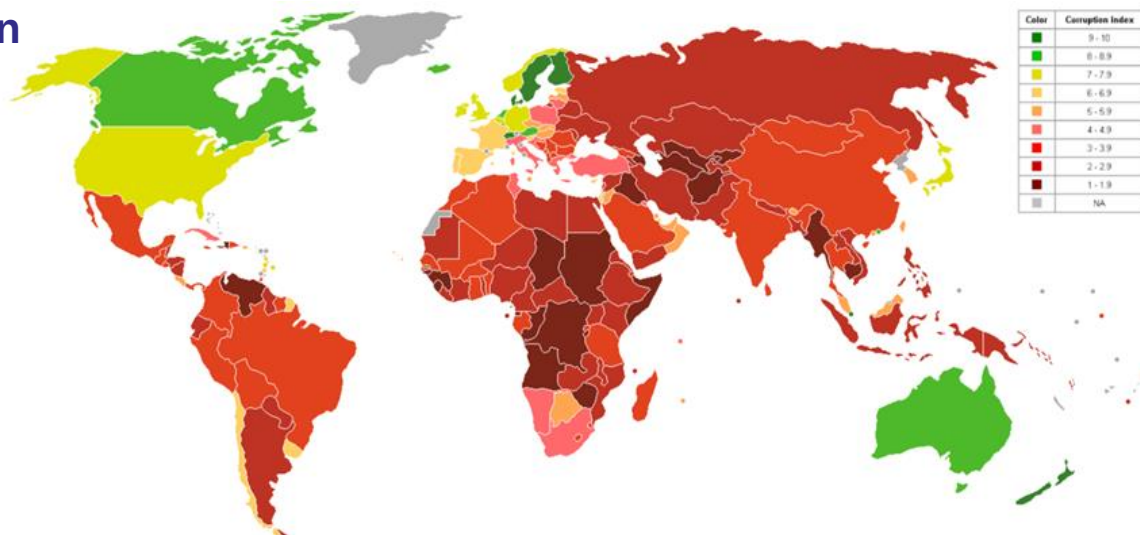
PRISVINNEN: Her mottar ansettelsesleder på DREIS i Trondheim Ansettelsen på vegne av ansatte og personalt i virksomheten, Eiv. Sverre Lyngfjell (gubbakke), Torger Johannsen, Tom Bakland, Ragnar Hoff (gubbakke). Foto: Yngve Olsen

Korrupsjonsindeks viser at det er risiko knyttet til korrupsjon i Norge

Korrupsjon i kommunesektoren

Forts.

- Revisor avdekker ikke nødvendigvis korrupsjon men det viktige er hva som gjøres i kjølvannet av avdekking av kritikkverdige forhold til styrer, kontrollutvalg mv.

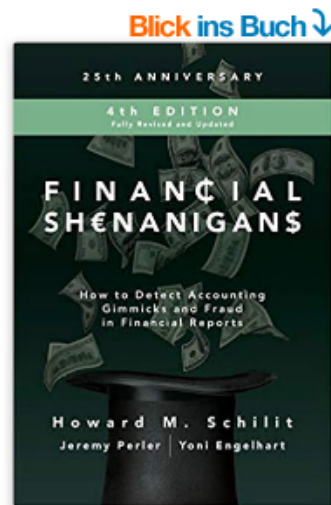

Spørsmål

- Hvem er det i foretakene som ikke har utført sin oppgave godt nok?
 - Kommunestyret/ kontrollutvalget/ styret
 - Ledelsen
 - Ansatte
- Ledelsen
 - Hva kunne ledelsen gjort annerledes?
 - Hvilke faresignal burde de kunne sett?
- Hvordan kunne dette vært avdekket tidligere. Hvem burde reagert?
- Hvor ligger ansvaret for at regnskapet skal være korrekt?
- Hva er rollen til revisor i forbindelse med fremleggelse av regnskap?
- Kunne dette skjedd i min enhet
 - Hvorfor, eller hvorfor ikke?
- Hva er det viktigste ledelsen kan gjøre for å sikre seg mot slike saker?

Lesestoff for den interesserte

Listen

[See all 2 images](#)

Follow the Authors

[See all](#)

Howard
Schilit

+ Follow

Jeremy
Perler

+ Follow

Financial Shenanigans: How to Detect Accounting Gimmicks and Fraud in Financial Reports Hardcover – 23. April 2018

by [Howard Schilit](#) (Autor), [Jeremy Perler](#) (Autor), & 1 more

★★★★★ (26 customer reviews)

[See all 5 formats and editions](#)

Kindle Edition
€21.99

[Read with Our Free App](#)

Audiobook
EUR 0.00

[Free with Audible trial](#)

Hardcover
€28.03

MP3 CD
€31.50

Want it delivered by tomorrow, 13 Sep.? Order within 13 hrs and 33 mins and choose **One-Day Delivery** at checkout. [Details](#)

35 New from €26.27 | 7 Used from €31.64

The bestselling classic from the “Sherlock Holmes of Accounting”—updated to reflect the key case studies and most important lessons from the past quarter century.

[Read more](#)

Takk for meg!